

**A SZEGEDI
EGYETEMI
IFJUSÁG
LAPJA.**

SZEGEDI HÍD

ÁRA 50 FILLÉR

S írni, tenni
Mégis úznak nagy parancsok (Ady)

1941. december hó.

HÍD

alatt futott át épen a hajónk. — „Gondolj valamit, beteljesül!” — kiáltottak rám. Hirtelen nem volt semmi gondolatom se, csak annyi jutott az eszembe: „A hajó!”, s ki is mondtam és nevettem hozzá, hogy az nem gondolat, csak szó.

De akkor már fölszegte fejét bennem a Gondolkodó Ember és gondolattá vált bennem ez a szó: a hajó.

Láttam:

A hajó a folyónak a legmélyebb, legtisztább és legerősebb sodrú részében futott. Utálattal került nagyokat, néha a meredek parthoz szinte hozzásimulva, ott, ahol a folyó ravasz kanyarodással nagy sebélyes részt kínált eléje.

Nagy hullámok futottak utána, s körülötte: a víz mélyéig adta tovább millió hullám egymásnak az erejét: minden megmozdult körülötte és úgy mozdult, ahogy a Hajó akarta.

Akkor láttam, hogy miért ilyen Hatalom a Hajó:

A gépek zúgva, zakatolva, erőlködve, rángva, de mind egy ütemre jártak: egy mozgatott minden kis részt.

S mindenütt csurgott, csillogott a gépek munkájának lehetővé tevője: az olaj.

Nem csikorgott sehol se, nem kopott meg egyik se: nagy egységben forgott, emelkedett, emelt, futott mind, mert bőven csurgott köztük az olaj.

Ujból híd alá értünk, s mikor most föl néztem, a hídon is túl, az ég kékjébe, már gondolat volt a lelkemben: a Hajó!

Akkor az a kis tiszai hajó a Nagy Magyar Hajóvá emelkedett, s ott állt a Kormánykeréknél: a Magyarok Nagyura.

Minden magyar ember megéli ezt a képet: a Történelem Folyóján a Magyar Hajó: Kormánykereke acélnál erősebb Kézben.

Mikor december hatodikán Nagyurunkat ünnepli az Ó egyetemének ifjúsága, ez a kép áll előttünk fölmagasodva: ez előtt a kép előtt emelünk kalapot és Óerte mondunk szívből imádságot.

Éljen az egység!

Levél Hóman Bálint m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter Urhoz.

Nagyméltóságú Miniszter Ur!
Kegyelmes Urunk!

Egy évvel ezelőtt a m. kir. Horthy Miklós Tudományegyetem megnyitó ünnepségén nagy ígéretet tettem az akkor még megszervezetlen, de a Szegedi Gondolatban egységes szellemű szegedi egyetemi ifjúság nevében:

„Jól tudjuk, hogy az egyetemünkkel még csak a malom áll és a professzorainkkal a malom mesterei. A tiszta búzát mi hordjuk a malomba és mi vigyázzuk majd munkás hétköznapokon és virrasztó éjjelken, hogy olyan lisztet ontson a malom, amelyből áldott, magyar életet jelentő kenyér lesz! És mi vállaljuk a zsákolók és virrasztók nagy munkáját és felelősségét!”

Vállaltuk.

Amellett, hogy egész odaadással végeztük a szakemberré válásunk tanulmányait, megépítettük a magunk deáktársadalmát is, megteremtettük annak a közösségi életét. Ezt az életet akartuk kereszténynek, magyarnak annak a hitvallásnak a szellemében, amelyet akkor Főméltóságú Kormányzó Urunk előtt tettünk:

„Ennek az ifjúságnak az az első mondanivalója, hogy keresztények vagyunk...és magyarok vagyunk.”

Megszerveztük az addig kétharmad részben szervezetlen és egyharmad részben több, egymással egyet nem értő és együtt nem dolgozó egyesületben szétszóródott ifjúságot.

A m. kir. József Nádor Műegyetem deákegysége (Hungária) és a m. kir. Ferencz József Tudományegyetem deákegysége (K.M.D.Sz.) után megvalósult a m. kir. Horthy Miklós Tudományegyetemen is a deákegység: a Szegedi Egyetemi Ifjúság (SzEI).

Nem volt nehéz az egységet megteremteni, mert mindannyian éreztük, hogy a Kormányzó Urunk nevét viselő egyetemhez méltatlan az, hogy ne legyünk egyik gondolkodásban és munkában egyaránt. Nem volt nehéz, mert professzoraink is egyhangú határozattal álltak mellénk és léptek be szervezetünkbe.

Azóta folyik a közösségi mun-

kánk. Ennek a munkás életnek olyan gyümölcseit is föl tudjuk mutatni, amelyet bárki bármikor kezébe vehet, megnézhet: értékes-e. Ezek a Szegedi Hídnak és a Phlogistonnak a számai. Hivatkozhatunk természetesen olyan gyümölcsökre is, amelyeket nem lehet így megmérni, de mégis az ifjúság élő életének az irányítóivá váltak:

1. Arra a közösségi munkára, amelyet a SzEI megszervezése jelentett,

2. alapszabályunk megalkotásának közösségi munkájára,

3. SzEI-nagygyűléseink, vitaestjeink, kari-csoport-gyűléseink minden szavára,

4. munkaösszegeink szervezési munkájára, gyűléseire,

5. deákszociális munkáinkra: az instruálás és a jegyzetkiadás szervezési munkájára, a lakásközvetítés munkájára,

6. a Szegedi Híd és a Phlogiston megírásának, szerkesztésének, tördelésének, kiadása megszervezésének közösségi munkájára,

7. a szegedi munkásfiatalságért tett munkáinkra (előadásaink, vezetési munkában való részvételünk)

8. munkaközösségeink közül a kifelé is látható munkájú Magyar Szó Munkaközösségünk három szavalódélutánjára, drámaelőadására és kolozsvári útjának szervezési munkájára,

9. az otthonunk, irodánk állandó különbbétételének munkájára.

10. az idej iskoláévre szóló, hétről-hétre pontosan beosztott munkájú évi munkatervünk megteremtésére, s annak minden részére.

Kegyelmes Urunk!

Itt zúg a malom, a zsákolók öntik föl a garatra a tiszta búzát, s csorog már a fehér liszt. Kenyér csak évek múlva válik belőle, mikor ez a keresztény magyar szellemen dolgozó közösségi munkánkban hitet, önzetlenséget, tisztaságot, bátorságot megszerető, megtanuló fiatalság kizúdul az egyetem kapuin.

Akkor látjuk majd meg, mit jelentett az, hogy ez az ifjúság a szabadidejét nem kocsmákban, nem léha szórakozásokban, nem az utcán töltötte, hanem embertpróbáló, másokért végzett SzEI-munkában

és a SzEI egészséges pihenést nyújtó otthonában.

Kegyelmes Urunk!

Ma, Kormányzó Urunk nevenapján, egy évre a magyar nemzet számára tett ígéretünk után, amikor úgy látjuk, hogy azt beváltottuk, ismét a magyar élenállók, s most elsősorban Kegyelmes Urunk előtt állunk és szólunk a mostmár szervezetében, mindennapi életében is eggyé vált Szegedi Egyetemi Ifjúság nevében.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter az egész országban meg akarja teremteni az egyetemi és főiskolai hallgatók egységét: a deákegységet! Ezer és ezer magyar deák várja ezt a nagy tettet, amely külön életünknek lesz elindítója.

Már írtak nagy leveleket Nagyméltóságodhoz más deákegyesületek és elmondták az ő gondolataikat erről a deákegységről. Köztük olyanok is, amelyeknek nem deákok a vezetői és jó részben a tagjai sem. Hadd mondhasa el a Szegedi Egyetemi Ifjúság is, amelynek rendes tagjai mind e félévre is beiratkozott rendes egyetemi hallgatók, segítőtagjai sem több, mint egy éve abszolvtak, pártolótagjai pedig az egyetem tanárai.

A mi gondolatunk a deákegységről a következő:

A) A deákegység rendes tagja, tehát teljes jogú tagja, aki választó és választható, aki a deákegység kedvezményeit élvezheti, csak e félévre beiratkozott rendes egyetemi ill. főiskolai hallgató lehet. A munkában még egészen résztvehet, de vezető nem lehet és a kedvezményeket már nem élvezhet az, aki még nem több, mint egy éve abszolvtak (ezek főképpen szigorló orvosok, gyakorló tanárjelöltek és vegyészdoktoranduszok): ez tehát már nem rendes tag, hanem rendkívüli, vagy segítőtag vagy hasonló más elnevezésű.* Aki már több, mint egy éve abszolvtak, csak öregtag (senior tag) lehet, aki csak abban a munkában vehet részt, azou

* Ez a SzEI-ben így van. A K.M.D.Sz. javaslatára azonban az országos deákegység számára módosítva (l. 8. oldal) is jónak tartjuk.

a gyűlésen jelenhet meg, amelyre külön meghívják, s az otthont is csak külön alkalmakkor, meghívásra látogathatja. Ilyen tag 30 éves koráig lehet. — Pártolótag csak az egyetem szolgálatában álló egyetemi tanár, lektor, asszisztencia tagja és legalább érettségizett egyetemi tisztviselő lehet. A pártolótagok a gyűlésekre eljárhatnak, az otthont látogathatják, de a vezetésben csak egy-egy külön föl-kért pártolótag vesz részt, mint a szervezetnek vagy a szervezet egyes részeinek (kari-csoport, önkéntes munkaközösség) tanárelnöke.

B) A deákegységszervezet külön-külön alakul meg minden egyetemen és főiskolán, (esetleg az ötszázon fölüli létszámú egyetemi karokon is külön). Tehát úgy, mint a műegyetemen a Hungária, a kolozsvári egyetemen a K. M. D. Sz. és a szegedi egyetemen a SzEI.

Ezeket fogja össze a Magyar Nemzeti Diákszövetség vagy M.E.F.H.O.Sz., vagy más nevű csúciszervezet. Ez a csúciszervezet a különböző egyetemek, főiskolák deákegységszervezetének élén állóiból áll, mint törvényhozó testületből és a M. N. D. Sz.-ben, M.E.F.H.O.Sz.-ban kipróbált, vagy pedig (főképpen később), a különböző deákegységszervezetek elnökviselet szenior-, vagy pártolótagjából, mint számontartó és végrehajtó testületből áll. A törvényhozó testület tagjai a deákegységszervezetek választott elnökeiben adva vannak, a végrehajtó testület tagjait pedig a törvényhozótestület tagjai választják meg az általuk ajánlott szenior-tagokból, vagy pártolótagokból.

A csúciszervezet a m. kir. VKM.-el szoros kapcsolatban áll és alája tartozik mint ellenőrző szerv alá.

C) Az egyetemek és főiskolák deákegységszervezete totális és hivatások szerinti tagozódásban. Talán azon az egyetemen, ill. főiskolán csak ez a szervezet van és karok, ill. szakok szerint tagozódik. Bence van egy-egy részeként mindenféle fajta ifjúsági munkaközösség.

A SzEI pl. így tagozódik:

I.

1. Orvostanhallgató csoport,
2. Gyógyszerészhallgató csoport,
3. Vegyészhallgató csoport,
4. Tanárjelölt (bölcész és matematikus) csoport, mint szakcsoportok.

II.

1. Magyarágismereti Munkaközösség,
 2. Énekhar,
 3. Magyar Szó Munkaközösség,
 4. Tisztképző Cserkészcsapat,
 5. Művészetkedvelők Munkaközössége,
 6. Fotókedvelők Munkaközössége, mint önkéntes munkaközösségek.
- Most épül ki tovább ebben az irányban, amennyire ezeknek a munkaközösségeknek a sajátos szervezete megengedi:
7. Vallási Munkaközösségek (Mária Kongregáció, Bethlen Gábor Kör, Luther Szövetség),
 8. Sport-Munkaközösség: Szegedi Egyetemi Atlétikai Club.
- A szakcsoportok valamelyikébe

mindenki beletartozik, de az önkéntes munkaközösségek közül csak abba, amelyikbe külön érdeklődése, képessége, szaktudása szerint bele akar tartozni. Talán egyikbe se, talán tíz közül nyolc-ba, ha ideje és kedve engedi.

A SzEI harmadik tagozódása a vezetés, szervezés tagozódása:

1. az Elnökségből, a Szakcsoportok vezetőiből, és a Munkaközösségek vezetőiből álló Tanács.
2. az évfolyamképviselőkből álló Választó- ill. Képviselőgyűlés.
3. Számvizsgáló Bizottság.
4. Tájékoztató Szolgálat.
5. Összekötő Szolgálat: benne a Szegedi Híd és a Phlogiston szerkesztőségével. Ez a „külsőket” intézi.

6. Segítő Szolgálat. Ez intézi a kedvezmények, gyűjtések, instrualás- és lakásközvetítések ügyeit.

Ezek közül az első három szerv csak a titkosan választott évfolyamképviselőkből állhat és titkos választás útján kerül minden helye betöltésre, a második három szervez az elnök állítja fel, az általa kiválasztott rendes tagokból.

A deákegység szervezetének tehát hármas megosztása van a mi elgondolásunk szerint:

- I. Hivatások szerinti
- II. Speciális munka szerinti.
- III. Szervező és vezető munka szerinti.

Mindegyik ilyen résznek megvan a maga külön felépítése. Pl. a SzEI mindegyik szakcsoportjában megfelelő szerv foglalkozik a jegyzetkadás ügyével.

Természetesen nem arra hoztunk föl példát, hogy milyen munkaközösségek legyenek, hanem arra, hogy milyenek lehetnek. Lehet más, speciális munkájú munkaközösség is. Pl. zenekar, irodalmi, világnézeti, vezetőképző, szövetkezeti, társadalomtudományi, filozófiai, gyorsíró, stb. A szerint, hogy milyenek az adottságok és igények.

A Turul Szövetség, amelynek a jövőt jelentő része mindinkább magyar világnézetet adó vezetőképző mozgalommá akarja a Turult tenni, ebben a szervezeti részben juthat szerephez és hivatáshoz: a deákegységszervezetekben a Turul Munkaközösségek lehetnek a magyar világnézetet adó vezetőképző munkaközösségek.

Az Americana is itt kaphat szerepet: ha a deákegységszervezetekben az Americana-Munkaközösségek, a vallási nevelő munkaközösségek.

Ezek a vonalakon lehet az önkéntes munkaközösségeknek országos csúciszervezete: a vallási vonalon és a magyar vezetőképző vonalon. Tehát az Americana-Munkaközösségeknek, vagy az Egyetemi Mária-Kongregációknak (aszerint, hogy a katolikus egyház hogyan dönt);* a Bethlen Gábor-Köröknek, (vagy egyetemi SDG-egyesületeknek, vagy egyetemi KIE-knek: aszerint, hogy a református egyház hogyan dönt); és az egyetemi Luther

* Hiszen az természetes, hogy egy vallásnak csak egyféle deákegységszervezetbeli vallási munkaközössége lehet.

Szövetségeknek az összefoglaló országos csúciszervezete.

Természetesen van a sportmunkaközösségeknek (BEAC-nak, KEAC-nak, SzEAC-nak stb.) összefogó csúciszervezete: a Leventeintézmény megfelelő szerve.

Természetesen a munkaözösségek munkája, élete csak az ő szakmunkájuk és speciális életük. Deák-szociális ügyek intézése, a deákok szórakoztatása, a deákok üdültetése a nagy deákegységszervezetek kezében van, nem az egyes munkaközösségeikében.

A vezetés és szervezés egyes szervei, tehát a III-al jelzett irányú fölépítések is a helyi adottságok és igények szerint mások és mások. Ahol például az egész deákság egyetlen nagy épületben tanul és állandóan együtt van, sokkal kisebb szükség van a Tájékoztató Szolgálatra, mint ahol sokféle szét-szórtan él a deáknép. Az otthonnak olyan helyen, ahol egy-két nagy kollégiumban jól él a deákság, kisebb a szerepe, mint ahol szegényes hónaposszobákban szét-szórtan.

(Erre már utaltunk az önkéntes munkaközösségek megszervezésének kérdésénél is. Ahol pl. jogászok vannak, ott egészen más érdeklődés lesz a szociológiai munkaközösségekben, mint ahol orvosok vannak többségben, stb.)

Még csak egy-két megjegyzés ehhez a tervhez:

Az természetes, hogy csak keresztény deák lehet a deákegység tagja, s csak önkéntes elhatározásból.

Az ifjúság helyes magyar nevelése érdekében a deákegységszervezetek és munkaközösségeik vezetői, s a csúciszervezet tagjai becsület-szóra kötelezik magukat, hogy semmiféle *titkos egyesülésnek*, semmiféle *politikai pártnak*, vagy politikai mozgalomnak nem tagjai és ilyenekhez semmilyen kapcsolatuk nincs és a jövőben sem lesz. Ugyanígy arra is, hogy az egyes *gazdasági érdekeltségekkel* sincs és nem is lesz semmilyen kapcsolatuk.

A nemzetiségek egyetemként külön-külön szervezhetnek deák-szervezetekbe, de ezekbe a nyelvtanulás céljából magyar deákok is beléphetnek, ha a VKM másképpen nem rendelkezik.

A vallási munkaözösségeket külön csak ezzel a munkával megbízott papi emberek vezetik. Ők gondoskodnak az egyetemi ifjúság lelki gondozásáról.

Az egyes deákegységszervezetek vezetői kötelesek arról gondoskodni, hogy a rájukbízott értelmiségi ifjúságnak meglegyen a minél szorosabb kapcsolata a paraszt- és a munkásifjúsággal.

A deákeszcúsaszervezet vezetői kötelesek arról gondoskodni, hogy a magyar deákegységnek meglegyen a megfelelő kapcsolata a magyarsággal barátságban élő más nemzetek ifjúságával.

Eddig a mi elgondolásunk váza.

E szerint az elgondolás szerint teljes a *deákegység*. Csak deákok a tagjai, s főképen a vezetői. Viszont a csúciszervezetben helyet

kapnak a végzett, tapasztalt, tanácsadóknak kitűnő volt-deákvezetők is, ha annyira kiválóak, hogy évről-évre megválasztják őket: akkor akár esetleg 30 éves korukig is.

Megvan a megfelelő kapcsolat egyetemenként az egyetem professzori karával: deák és professzor közt nem áll senki sem. Megvan a kapcsolat a VKM-el is a csúciszervezetten keresztül: ez biztosítja a csúciszervezetnek, s ezzel az egész deákegységnek a pártpolitikától, napi politikától való tökéletes távolmaradását.

E szerint az elgondolás szerint nem szűnik meg a Turul sem és az Americana sem, ha a katolikus egyház a speciális vallási munkájú deákegységbeli katolikus vallási munkaközösségül az Americanát jelöli meg. (Nem pedig a Mária-Kongregációt.)

A sportmunkaközösségek pedig teljesen a Leventeintézmény részévé válnak, de beletartoznak szervezen az egyetemenkénti deákegységszervezetekbe is, tehát a munkában résztvevő tagjaik csak egyetemi hallgatók lehetnek. Így megindul a deák-tömegsport.

Ez az elgondolás teljesen a hivatások szerinti (hivatásrendi) szervezkedés gondolata alapján áll.

Kegyelmes Urunk!

A Szegedi Egyetemi Ifjúság nevében szoltam, amely már megbizonyította az életével: lehet úgy is egységet teremteni, hogy nem támaszt testvérharcot, hanem megfelelően átalakítja a meglévő helyzetet, úgy hogy a szétesettségéből egység legyen, az egységből élet: magyar élet.

Hisszük, hogy Kegyelmes Urunk nagy tervei, melyeket a magyar deákegység megteremtésére szán, megvalósulnak, mert mi, a magyar deákság fiatal magyar erővel vállalkunk ebben az egész ország minden egyetemét és főiskoláját jelentő nagy malomban is „a zsákolók és virrasztók nagy munkáját és felelősségét.”

Szegeden, 1941 évi december 6-án.

NYIKOS GYULA bölcészhallgató a Szegedi Egyetemi Ifjúság (SzEI) elnöke.

SZEGEDI HÍD a SZEGEDI HÍD-ról

Sokan kérdezték már tőlünk, hogy hogyan lehetne a Szegedi Hídra előfizetni. Mivel mi nem folyóirat vagyunk, csak alkalm-szerűen megjelenő kiadvány, meghatározott előfizetési árat nem határozhatunk meg. Olvasóinkra bizzuk, hogy tetszésszerinti összeget küldjenek be címünkre: Szabolcsi Gábor: A Szegedi Híd szerkesztősége Szeged, Központi Egyetem. Ez az összeg azonban nem lehet kevesebb 2 pengőnél, mely a tiszteletpéldányok megváltási ára. Azoknak, akik beküldik ezt az összeget, a Szegedi Hídnak és az előző számmunkból nem kaptak, az ezévi példányokat visszamenőleg megküldjük.